

УДК 811.134.2

Стаття надійшла до редакції [Article received] – 05.11.2023 р.

Фінансування [Financing] – самофінансування [self-financing]

Перевірено на плагіат [Checked for plagiarism] – 15.11.2023 р.

Оригінальність тексту [The originality of the text] – 98.98 %

<http://doi.org/10.17721/2663-6530.2024.45.04>

ІТАЛІЙСЬКІ НЕОЛОГІЗМИ У КОНТЕКСТІ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ: СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ АСПЕКТ

Анастасія Олегівна Селіверстова (м. Київ, Україна)

nastasiiia.s13@gmail.com

асистент кафедри романської філології

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

(Міністерство освіти і науки України)

01601, м. Київ, бульвар Тараса Шевченка, 14

Систематичне і безперервне дослідження нових лексичних одиниць пов'язане з постійними змінами лексичного складу мови, а також інтеграцією та адаптацією неологічних одиниць у мову. Стаття розглядає та наводить приклади неологізмів сучасних соціальних мереж, аналізує особливості їхнього формування, роблячи акцент на тенденції використання нових слів і виразів у мережевому спілкуванні, особливо серед молоді. Проаналізовано поширення та значення італійських неологізмів, визначено їхній вплив на мову та культуру. Результати дослідження підкреслюють не лише еволюцію італійської мови, але й її роль у вираженні соціокультурних тенденцій у сучасному суспільстві шляхом активного використання неологічних одиниць.

Ключові слова: неологізм, соціальні мережі, лексична одиниця, неологічна одиниця, соціокультурна тенденція, неологізм-запозичення.

(Current issues in sociolinguistics [Aktual'ni pytannja sociolingvistyky])

Italian Neologisms in the Context of Social Networks: Sociocultural Aspect (in Ukrainian) [Italijs'ki neologizmy u konteksti social'nyh merezh: sociokul'turnyj aspekt]

© Seliverstova A. O. [Seliverstova A. O.], nastasiiia.s13@gmail.com

ITALIAN NEOLOGISMS IN THE CONTEXT OF SOCIAL NETWORKS: SOCIOCULTURAL ASPECT

Anastasiia O. Seliverstova (Kyiv, Ukraine)

nastasiia.s13@gmail.com

Assistant at Romance Philology Department,
Taras Shevchenko National University of Kyiv
(Ministry of Education and Science of Ukraine)
14 Taras Shevchenko Blvd., Kyiv, Ukraine, 01601

The systematic and continuous study of new lexical units is intrinsically linked to the dynamic evolution and constant changes in the lexical structure of the language, as well as the integration and adaptation of neologisms into the language. The article examines and gives examples of neologisms of modern social networks, analyzes the peculiarities of their formation, focusing on the tendency of using new words and expressions in online communication, especially among young people. The profound impact of social networking on life of modern generations is described, the vocabulary disparities across different age groups is juxtaposed. The distribution and significance of Italian neologisms are analyzed, and their impact on language and culture is determined. The results of the study underscore not only the evolutionary trajectory of the Italian language but also its pivotal role in articulating sociocultural trends within modern society through the pervasive adoption of neologisms.

Key words: neologism, social networks, lexical unit, neological unit, sociocultural trend.

Вступ. Лексичний склад мови може збагачуватися різними шляхами. Зокрема, у певні періоди розвитку держави та суспільства з'являються нові слова на позначення процесів, явищ та подій, що особливо спостерігається сьогодні. Активне утворення сучасних неологічних одиниць у будь-якій мові насамперед пов'язане з активним розвитком соціальних мереж, які стали базою для повсякденного життя сучасних поколінь. Основна проблема полягає у тому, що наразі доволі часто в інтернет-постах та публікаціях вживається специфічна лексика, значення якої не є зрозумілим чи очевидним з контексту.

Актуальність цієї статті зумовлена, перш за все, необхідністю вивчення нової лексики як засобу відображення змін, що відбуваються у сучасній італійській

(Актуальні питання соціолінгвістики [Aktual'ni pytannja sociolingvistyky])

Італійські неологізми у контексті соціальних мереж: соціокультурний аспект (Українською) [Italijs'ki neologizmy u konteksti social'nyh merezh: sociokul'turnyj aspekt]

© Селіверстова А. О. [Seliverstova A. O.], nastasiia.s13@gmail.com

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

лінгвокультурі, під впливом таких соціально-значущих процесів як діджиталізація, комп'ютеризація, інформатизація та глобалізація. Вивчення нових лексичних одиниць італійської мови у сучасних соціальних мережах є доволі важливим завданням, оскільки це дасть змогу різним поколінням розуміти одну мову у різних стадіях її розвитку.

Питанню дослідження неологізмів у вітчизняному та зарубіжному мовознавстві присвячено значну кількість робіт. Це праці Т. де Мауро, Т. Кабре [2], М. Дардано і П. Тріфоне, Л. Гілберта, Дж. Верарді, Дж. Адамо та В. Делла Валле, А. Москаленка, І. Шашкіна, К. Ленця, Т. Черданцевої та інших. Науковці по-різному підходять до вивчення неологізмів і розглядають їх у різних аспектах.

Метою статті є аналіз неологізмів у сучасній італійській мові шляхом дослідження постів у соціальних мережах, а також впливу інтернету на формування нових лексичних одиниць у сучасній італійській мові.

Об'єктом цього дослідження є неологічні одиниці італійської мови, що використовуються в публікаціях на сторінках соціальних мереж.

Виклад основного матеріалу. Щороку італійська мова збагачується новими словами, що виникають через певні політичні, культурні, історичні, глобальні події. Доволі багато новоутворених лексичних одиниць закріплюються у мовному дискурсі надовго, однак більша частина неологізмів просто зникає так само швидко, як з'явилася. Причиною таких процесів є стрімкий розвиток мови та мовленнєвої діяльності, постійні зміни у житті та розвитку суспільства. Як живий організм, мова теж має здатність народжуватися, рости, розвиватися та відмирати, а також самовдосконалюватися, прибираючи старі та більше не функціональні слова з ужитку. Натомість на зміну старим лексичним одиницям приходять зовсім нові, сучасні, актуальні та адаптовані до сьогодення, закріплюючись у щоденному використанні та стаючи невіддільною частиною дискурсу.

Поняття «неологізм» доволі складне, оскільки серед науковців досі немає сталої думки щодо масштабу визначення цього терміну. Запозичене з французької мови, *néologisme* трактується як “звичка утворювати нові слова, новоутворене слово”, (похідне від *néologie* – “складання нових слів”) [4].

У свою чергу Cambridge Advanced Learner's Dictionary визначає неологізм як “нове слово чи вираз або нове значення для слова, що вже існує” [3, р. 846], як-от, *презентація* (замість представлення) чи *челендж* (замість виклику).

Т. Кабре робить висновок, що неологізми є об'єктами знання, відносними

(Current issues in sociolinguistics [Aktual'ni pytannja sociolingvistyky])

Italian Neologisms in the Context of Social Networks: Sociocultural Aspect (in Ukrainian) [Italijs'ki neologizmy u konteksti social'nyh merezh: sociokul'turnyj aspekt]

© Seliverstova A. O. [Seliverstova A. O.], nastasiia.s13@gmail.com

одинацями, які можуть бути ідентифіковані лише в певному часовому проміжку, дискурсивному контексті та декларативній перспективі [2, р. 125-136].

Основним джерелом появи лексичних новоутворень сьогодні є саме Інтернет: активний розвиток соціальних мереж зумовив формування нових ідей та концепцій, які, у свою чергу, стали причиною виникнення термінів на позначення нових явищ чи процесів.

Кількість соціальних мереж активно зростає, з'являється все більше і більше додатків з удосконаленими функціями та технологіями – сучасні покоління розвинутих країн не уявляють свого життя без смартфона у руках. Соціальні медіа, будучи популярним аспектом технологій, вплинули на суспільство в цілому, об'єднавши континенти і розширивши спілкування в усьому світі. У своїй статті “*Social media, and society; The good, The bad; The ugly*” Смартлі [5] говорить про позитивну сторону соціальних мереж: люди можуть ділитися своїм життям з іншими незалежно від відстані через відео- та фотододатки. Соціальні медіа також дали можливість однодумцям обговорювати важливі теми у блогах та на вебінарах, розширювати особисті знання та відкривати для себе нове.

Але разом із тим технології, зробивши великий крок уперед, дали своєрідний поштовх до розширення лексичної системи італійської мови. Більшість неологізмів, що з'явилися у щоденному спілкуванні, пов'язані насамперед із розвитком та активним ужитком соціальних мереж. До вжитку почали входити запозичені з інших мов, насамперед англійської, слова, зокрема: *chattare* (англ. chat) – чатитися, *selfare* (англ. selfie) – робити селфі, *bannare* (англ. ban) – банити, забороняти, *spoilerare* (англ. spoil) – спойлерити, передчасно розкривати сюжет фільму чи книги, *lollare* (англ. LOL – Lots Of Laughing) – сильно сміятися, *skippare* (англ. skip) – пропускати тощо [6, р. 42].

«*Tag*», «*influencer*» чи «*cyber attack*» – ці слова не існували ще кілька років тому, але сьогодні вони є важливою частиною словникового запасу мало не кожного італійця. Це запозичені неологізми, тобто нові слова чи вирази, які, перейшовши в італійську мову з англійської, стали активно використовуватися у щоденному спілкуванні.

Як уже було зазначено, неологізми виникають з різних джерел, таких як технологія, наука, культура чи мода. Вони відображають зміни, що відбуваються у світі, і допомагають людям краще його зрозуміти. Соціальні мережі сучасного світу фактично стали середовищем усіх вищезгаданих сфер діяльності.

(Актуальні питання соціолінгвістики [Aktual'ni pytannja sociolingvistyky])

Італійські неологізми у контексті соціальних мереж: соціокультурний аспект (Українською) [Italijs'ki neologizmy u konteksti social'nyh merezh: sociokul'turnyj aspekt]

© Селіверстова А. О. [Seliverstova A. O.], nastasiia.s13@gmail.com

Чимало неологічних одиниць було включено до італійського словника Zingarelli 2023, цифрової версії загального італомовного словника, яка щороку вносить у список нові слова, що з'являються у загальному вжитку. Zingarelli 2023 додав у словник близько 1000 нових термінів, більша частина з яких пов'язана з технологічною еволюцією. Певні неологічні одиниці походять від назв інтернет-платформ, зокрема:

- **googlare** – новоутворене дієслово, що походить від назви пошукової системи Google, означає шукати щось в Інтернеті за допомогою. *Googlare qualcuno* вживається у значенні здійснити спробу дізнатися все про людину за допомогою веб-пошуку;
- **instagrammabile (instagrammare)**: прикметник (і, відповідно, дієслово) походять від назви *Instagram*, популярної соціальної мережі. Як правило, словом *instagrammabile* описується щось цікаве чи актуальне, що заслуговує на публікацію та поширення в соцмережі. Доволі часто слово *instagrammabile* можна зустріти навіть як синонім до слова "*bello*" чи "*buono*";
- **whatsappare**: новоутворене дієслово походить від програми обміну миттєвими повідомленнями *WhatsApp* та означає “надсилання повідомлення в WhatsApp” або “обмін повідомленнями у WhatsApp”.

Натомість особливо популярними неологізмами стали запозичення з англійської мови, які пройшли процес інтеграції та адаптації в італійській мові:

- **hashtag** – від англійської *hash* (знак) + *tag* (мітка). Вказує на слово або послідовність слів, перед якими стоїть символ #, повсюдний знак фунта, який народився у соцмережі *Twitter*, а потім став загальновживаним як на інших соціальних платформах, так і в неформальній мові за межами Інтернету. Хештеги використовуються, щоб зробити ключові слова доступними для натискання, позначити та зробити вміст, пов'язаний із певною темою, доступним для пошуку;
- **woke** – неологізм, який став популярним останнім часом у контексті культурних та ідеологічних онлайн-воєн, вживається на позначення людей із критичним ставленням до расової, гендерної, економічної, політичної та навіть екологічної несправедливості та нерівності. Термін “*woke*” — це неологізм-запозичення з англійської мови, фактично це форма минулого простого дієслова *to wake*. Його використання з таким значенням виникло в 1960-х роках під час руху за громадянські права в Сполучених Штатах, але

(Current issues in sociolinguistics [Aktual'ni pytannja sociolingvistyky])

Italian Neologisms in the Context of Social Networks: Sociocultural Aspect (in Ukrainian) [Italijs'ki neologizmy u konteksti social'nyh merezh: sociokul'turnyj aspekt]

© Seliverstova A. O. [Seliverstova A. O.], nastasiiia.s13@gmail.com

зараз слово, отримавши нове значення, закріпилося у сучасній інтернет-мові;

- **friendzonare** – неологізм, що з'явився у сучасній італійській мові для позначення тонкої соціальної динаміки романтичних стосунків у цифрову епоху. Він означає відмову від чийось романтичних залицянь і натомість вибір на користь платонічної дружби, часто через брак взаємних романтичних почуттів. Цей термін відображає делікатний баланс між симпатією і дружбою, підкреслюючи складність сучасних міжособистісних зв'язків, особливо у сфері онлайн-спілкування та соціальних медіа-платформ;
- **blastare** – неологізм-запозичення від англійського слова "to blast", увійшло в лексикон італійської культури соціальних мереж. У сучасному контексті ця лексична одиниця описує специфічну поведінку, поширену на онлайн-платформах, коли люди різко або агресивно реагують на чийсь пости чи коментарі. Така реакція зазвичай включає нападки, висміювання або публічне замовчування особи за висловлення тривіальної думки чи твердження. Часто такі дії сприймаються як спроба ствердити інтелектуальну перевагу або домінування над співрозмовником, що відображає динаміку влади та дискурсу, яка панує в цифровому просторі;
- **disiscriversi** – італійська неологічна одиниця, що є відповідником англійського "to unsubscribe" та означає дію скасування або відкликання підписки на послугу або публікацію. Цей термін зазвичай використовується в контексті електронних платформ та соціальних мереж, де користувачі можуть відмовитися від доступу до певного контенту або послуг з різних причин, наприклад, через незадоволення або незацікавленість;
- **spoilerare**, що походить від англійського слова "to spoiler", – термін-неологізм в італійського мовного простору, який широко використовується в італійських соціальних мережах та індустрії онлайн-культури і розваг. Він означає акт розкриття, частково або повністю, деталей сюжету або кінцівки фільму, телесеріалу, книги чи інших форм мистецтва до того, як інші мали змогу побачити їх самі. Така поведінка часто не схвалюється, оскільки вона зменшує несподіванку і задоволення, які приходять від безпосереднього сприйняття історії.

Відповідно до зазначеного вище, не всі нові слова отримують місце у словниках. Щоб слово стало неологізмом, не достатньо лише його придумати та почати використовувати; необхідно, щоб його вживання, незалежно від того,

(Актуальні питання соціолінгвістики [Aktual'ni pytannja sociolingvistyky])

Італійські неологізми у контексті соціальних мереж: соціокультурний аспект (Українською) [Italijs'ki neologizmy u konteksti social'nyh merezh: sociokul'turnyj aspekt]

© Селіверстова А. О. [Seliverstova A. O.], nastasiia.s13@gmail.com

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

наскільки воно звучить влучно, поширилося і стало фактичною частиною мови суспільства. Фіксацією таких лінгвістичних явищ в італійській мові займається Accademia della Crusca. Після завершення кожного календарного року на офіційному сайті Академії публікується список "нових слів", які стали частиною сучасної італійської мови протягом цього періоду [1]. Власне, за 2023 рік Accademia della Crusca узгодила зі словником Zingarelli наступні нові лексичні одиниці, пов'язані із соціальними мережами, що увійшли до офіційного списку неологізмів:

- **boomer** – слово насправді є скороченою формою *бебі-бумерів*, і тому стосується поколінь у віці від 52 до 70 років. Воно широко використовується набагато молодшими поколіннями з певною зневагою та в іронічному сенсі: вони бачать бумерів як захисників консервативних, застарілих і часто шкідливих способів мислення, як покоління, яке, маючи більш комфортне життя нині, все одно живе “у старому світі”;
- **metaverso**: у футуристичній літературі та науковій фантастиці термін “metaverso” відображає гіпотетичну версію Інтернету та соціальних мереж як універсального та захопливого віртуального світу, що сприяє використанню віртуальної реальності та гарнітур доповненої реальності. Поширення цього терміну відбулося після того, як власник Facebook використав його для представлення еволюції соціальної платформи та Інтернету загалом протягом наступних кількох років. Ця концепція описує набір взаємопов'язаних віртуальних та реальних світів, населених аватарами, та активно вживається у щоденному спілкуванні серед молоді;
- **videoricetta** – говорячи про цифрові платформи та мультимедіа, цей неологізм стосується відео, створених для Інтернету та соціальних мереж, у яких шеф-кухар або експерт з кулінарії пояснює різні етапи приготування страви. Цей термін, як і інші нові слова також є результатом різних тенденцій, які втручаються у культурні аспекти та стають все більш популярними останнім часом.

Висновки. Розвиток та поширення соціальних мереж має значний вплив на сучасний соціум та культуру. Перш за все, про це свідчить лексичний склад мови, який постійно зростає завдяки культурним, політичним, історичним та глобальним змінам. Активне використання неологічних одиниць в онлайн-комунікації, особливо серед молоді, свідчить про постійну еволюцію мови та

(Current issues in sociolinguistics [Aktual'ni pytannja sociolingvistyky])

Italian Neologisms in the Context of Social Networks: Sociocultural Aspect (in Ukrainian) [Italijs'ki neologizmy u konteksti social'nyh merezh: sociokul'turnyj aspekt]

© Seliverstova A. O. [Seliverstova A. O.], nastasiia.s13@gmail.com

відображає сучасні соціокультурні тенденції. Неологізми стають не лише способом вираження ідей, а й важливим елементом формування та поширення культурних норм та цінностей. Крім того, важливе значення неологізмів полягає у тому, що їхнє вживання сприяє кращій комунікації та взаємодії між різними поколіннями. Із вище зазначеного робимо висновок, що дослідження та вивчення італійських неологізмів у соціальних мережах є доволі важливими для розуміння динаміки мовної еволюції та їхнього впливу на соціальні та культурні зміни у сучасному світі.

Література:

1. Accademia della Crusca. URL: <https://accademiadellacrusca.it/it/lingua-italiana/parole-nuove/> (Дата звернення 10.03.2024).
2. Cabré, M. Teresa. La neologia: un nou camp a la cerca de la seva consolidació científica. *Caplletra* 59 (2015): 125-136.
3. *Cambridge Advanced Learner's Dictionary*, 2-nd ed. Cambridge University Press, 2007. 1572 с.
4. Merriam Webster Dictionary. URL: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/neologism>. (Дата звернення 10.03.2024).
5. Smartly, A. *Social media and society; The good, The bad and The ugly* (2013). URL: <http://www.seochat.com/c/a/social/social-media-and-society-the-good-the-bad-and-the-ugly> (Last assessed 9.03.2024).
6. Селіверстова А. Неологізми в італійській мові: соціолінгвістичний аспект. *Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики* 44 (2023): 37-45.

References:

1. Accademia della Crusca. URL: <https://accademiadellacrusca.it/it/lingua-italiana/parole-nuove/> (Дата звернення 10.03.2024).
2. Cabré, M. Teresa. La neologia: un nou camp a la cerca de la seva consolidació científica. *Caplletra* 59 (2015): 125-136.
3. *Cambridge Advanced Learner's Dictionary*, 2-nd ed. Cambridge University Press, 2007. 1572 с.
4. Merriam Webster Dictionary. URL: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/neologism>. (Дата звернення 10.03.2024).
5. Smartly, A. *Social media and society; The good, The bad and The ugly* (2013). URL: <http://www.seochat.com/c/a/social/social-media-and-society-the-good-the-bad-and-the-ugly> (Last assessed 9.03.2024).
6. Seliverstova A. Neologisms in the italian language: sociolinguistic aspect. *Problems of semantics, pragmatics and cognitive linguistics* 44 (2023): 37-45.

(Актуальні питання соціолінгвістики [Aktual'ni pytannja sociolingvistyky])

Італійські неологізми у контексті соціальних мереж: соціокультурний аспект (Українською) [Italijs'ki neologizmy u konteksti social'nyh merezh: sociokul'turnyj aspekt]

© Селіверстова А. О. [Seliverstova A. O.], nastasiia.s13@gmail.com